

Puolen vuosituhanne Toloset

Sukututkimus: Vuosikymmenien työ koottiin yksiin kansiin Kainuun Tolosten sukukirjaksi

SANNA SAVIKKO

Kajaani

– Melkein voi sanoa, että kaikki Kainuun Toloset ovat sukua keskenään, sukukirjan toimittanut Yrjö Tolonen kertoo.

Kolmisenkymmentä vuotta sitten Tapio Tolonen alkoi tutkia sukunsa juuria vaimonsa Tuulan kanssa. Vuosien varrella monia suvun jäseniä on osallistunut työhön. Tolosen sukuseurayhdistyksen puheenjohtaja Yrjö Tolonen saattoi kerätyn tiedon kovien kansien väliin. Vastavalmistunut teos julkaistaan virallisesti lauantaina 18. päivän sukukokouksessa.

Monenmoista Tolosta

Ensimmäinen tieto Tolosista Kainuussa on vuoden 1555 veroluettelossa, ja siitä sukukirja lähtee etenemään aina nykyaikaan saakka.

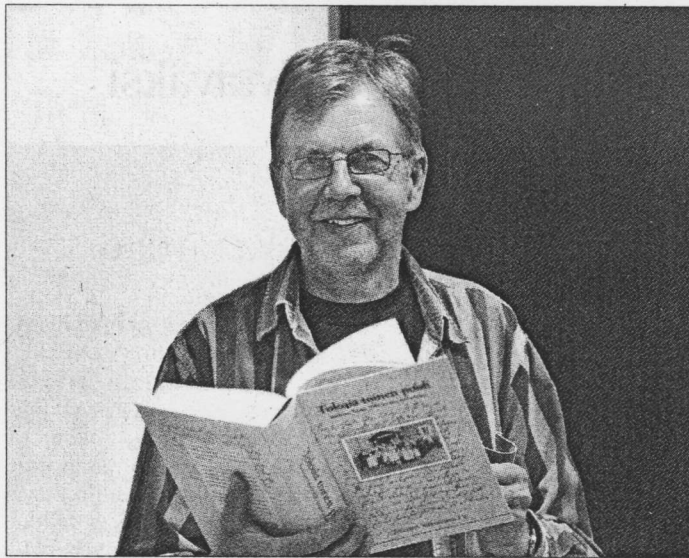
Kahden sukuhaaran tutkimisessa rekisteriin on kertynyt tietoja lähes 40 000 henkilöstä, mikä on siis enemmän kuin esimerkiksi Kajaanissa on asukkaita yhteensä. Lopulta kirjaan niistä otettiin 20 000, jotta sivumäärä pysyi hallinnassa.

Yrjö Tolonen painottaa, että sukukirjaan ei ole otettu ainoastaan positiivisia asioita ja kohtaloita vaan myös sitä toista puolta. Sukutaulujen numeroista näkyy elämän ankaruus, suuri syntyvyys, mutta erityisesti nälkävuosien suuri lapsikuolleisuus.

– Kyllä arvostaa sitä, että aika vaikeissa olosuhteissa ovat esi-isät hoitaneet oman työnsä ja touhunsa, kirjoittaja pohtii sukututkimuksen perspektiiviä laajentavaa vaikutusta.

Pitkä kirjoitustyö

– Joskus vaimo sanoi, ettei ole koskaan nähnyt minun tekevän yhtä pitkää päivää, Yrjö Tolonen naurahtaa.

Yrjö Tolosen toimittamasta Tolosia toinen puoli -sukukirjasta löytyy lähes 20 000 kainuulaista sukulaista.

Kaksi vuotta sitten hän jäi eläkkeelle lyseolta matematiikan opettajan virasta. Samoihin aikoihin sukuseurassa päätettiin kirjan julkaisuajankohdaksi vuoden 2009 sukukokous. Eläkkeellä työntekeä jatkui siis kirjan toimittamisen parissa.

– Kuukausi sitten, kun sain aineiston käsistä pois, on kateltu ja vähän niin kuin huokaistu helpotuksesta, Tolonen toteaa.

Yrjö Tolosella ei ollut aikaisempaa kokemusta sukututkimuksesta, kun hän kymmenisen vuotta sitten ensimmäisen ker-

ran kiinnostui sukunsa menneisyydestä. Jo aikaisemmin tutkimustyötä oltiin tehty sukuseuran jäsenten keskuudessa.

Monta lusikkaa sopassa

– En ole historian ammattilainen, joten sitä oli vähän oudolla alueella. Aika paljon tuli luettua lähdekirjallisuutta.

Kirjaa varten materiaalia on kaivettu monesta paikasta. Yk-

Mikä

Tolosten sukukirja

Kirjan virallinen nimi on Tolosia toinen puoli: Kainuun Tolosia 1500-luvulta nykyaikaan. Lähes tuhat sivua ja 5,5 senttiä paksu teos.

Kaksi sukuhaaraa tutkimuskohteena. Nils Tolosen jälkeläisistä on listattu 316 perhettä ja Pehr Tolosen haarasta 3322.

Noin satasivuisessa alkuosassa kerrotaan sukututkimuksen vaiheista ja muun muassa nimen historiasta. Lisäksi historiaa ja henkilötarinoita.

sityishenkilöt ovat antaneet paljon hyödyllisiä tietoja suvun historiasta. Tolosen apuna tutkimustyössä on ollut myös Kaukametsän opiston sukuseuran tutkimuspiiri, jossa omille ongelmille ja ajatusluoille on saanut apua. Lisäksi kirjan alkuosassa on myös muiden kirjoittajien ja sukututkijoiden tekstejä, jotka yhdessä Tolosen kirjoitusten kanssa paljastavat yksittäisiä muistelmia ja henkilöhistorioita.

Tietotekniikka auttaa

SANNA SAVIKKO

– Kyllä siinä hartiat on kipeänä tuon talven jälkeen, Yrjö Tolonen toteaa tietokoneen äärellä vietetyn urakan jälkeen.

Sukututkimuksessa aluksi tiedot laitetaan järjestykseen ja kootaan paperille isoihin kaavioiden.

Kuitenkin jo muutaman sukupolven jälkeen kokonaisuutta on mahdotonta saada pysymään järjestyksessä. Silloin tietokone

tulee pelastukseksi.

– En minä lähtisi tekemään tällaista tutkimusta ilman konetta, Yrjö Tolonen tokaisee.

Sukututkimusta varten tehdyssä tietokoneohjelmassa kirjataan järjestyksessä koneelle henkilöiden tiedot ja mahdollisesti myös syntymä- ja kuolinvuosiluvut ja muita tietoja henkilöstä kuvien kera. Lopputulos löytyykin sitten kirjasta, taittajan käsien kautta viimeisteltynä.

Isona apuna Tolosen suvun tutkinnassa ovat olleet sähköiset arkistot ja aineistot. Esimerkiksi vanhoja veroluetteloita ja perukirjoja on saatu internetistä.

Kirjastosta ja muualta löytyneitä dokumentteja skannattiin ja digitalisoitiin niin paperilta kuin mikrofilmiltäkin.

➔ Sukututkimussivustoja internetissä: www.sukututkimus.fi, www.sukuhistoria.fi